

Sygn. akt IV CSK 120/19

POSTANOWIENIE

Dnia 23 września 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Beata Janiszewska

w sprawie z powództwa A. F. D. i D. M. D.
przeciwko A. B.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 23 września 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej pozwanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 24 maja 2018 r., sygn. akt I ACa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Pozwany A. B. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) w zakresie, w jakim Sąd ten oddalił apelację pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego w G., uwzględniającego powództwo o zapłatę bliżej oznaczonej kwoty pieniężnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna to nadzwyczajny środek zaskarżenia o celu przede wszystkim publicznoprawnym; jest nim zapewnienie jednolitości orzecznictwa oraz spójności i prawidłowości wykładni prawa. Realizacji tej funkcji służy uregulowana w art. 398⁹ k.p.c. instytucja przedsądu. Zgodnie z przywołanym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Podejmowanie odrębnej decyzji w przedmiocie przyjęcia sprawy do rozpoznania ma również na celu realizację zasady szybkości postępowania. Akcentuje też wysoce sformalizowany charakter postępowania przed Sądem Najwyższym, z którym korelują określone wymagania konstrukcyjne skargi kasacyjnej.

Zgodnie z art. 398⁴ § 1 i 2 k.p.c. skarga kasacyjna powinna zawierać: oznaczenie orzeczenia, od którego jest wniesiona (ze wskazaniem, czy jest ono zaskarżone w całości czy w części), przytoczenie podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienie, wniosek o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia z oznaczeniem zakresu żądanego uchylenia i zmiany, a także wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Nadto powinna spełniać zwykłe wymagania przewidziane dla pism procesowych oraz zawierać odpisy. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powinno korespondować z przesłankami z art. 398⁹ k.p.c. (por. post. Sądu Najwyższego z 20 października 2005 r., II CZ 89/05).

Skarżący jako podstawę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał oczywistą zasadność skargi. Oparcie wniosku na tej przesłance wymaga wykazania przez skarżącego niewątpliwej, widocznej *prima facie* sprzeczności przyjętej przez Sąd II instancji wykładni lub zastosowania prawa z brzmieniem przepisów lub

z powszechnie przyjętymi regułami interpretacji prawa. Wnoszący skargę powinien więc zawrzeć w uzasadnieniu wniosku wywód prawny, wskazujący w czym wyraża się ta "oczywistość" i przedstawić odpowiednie argumenty (por. post. Sądu Najwyższego z 5 września 2008 r., I CZ 64/08). Oczywista wadliwość kwestionowanego orzeczenia musi występować w ramach podstaw skargi (por. post. Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 2001 r., III CKN 557/01). Do przyjęcia sprawy do rozpoznania na podstawie wskazanej przyczyny kasacyjnej nie jest wystarczające samo kwalifikowane naruszenie prawa przez Sąd II instancji. Przepis stanowi bowiem o oczywistej zasadności skargi, a nie o trafności zarzutu. Przytoczone przez skarżącego okoliczności powinny zatem jednoznacznie wskazywać na to, że w zasadniczym postępowaniu skarga kasacyjna zostanie rozstrzygnięta na korzyść strony, która ją wniosła (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 20 października 2005 r., II CZ 89/2015).

Skarżący w ramach wyjaśnienia, na czym polega naruszenie prawa materialnego i dlaczego ma kwalifikowany, oczywisty charakter, podniósł, że powodowie nie mieli prawa do odmowy dokonania odbioru lokalu na tej podstawie, iż budynek, w którym go umiejscowiono, nadal znajdował się w budowie. Zdaniem skarżącego podstawy takiej odmowy wyczerpująco kształtował bowiem zawarty przez strony kontrakt, a dokonana przez Sąd II instancji rozszerzająca wykładnia umowy była niedopuszczalna i sprzeczna z dyrektywami interpretacji oświadczeń woli. Twierdzenie o oczywiście błędnym zastosowaniu art. 65 k.c. zostało we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania uzasadnione tym, że Sąd Apelacyjny powinien był ograniczyć badanie treści umowy do jej językowego rozumienia, a wbrew temu dokonał interpretacji umowy ponad ośnowę dokumentu.

Przedstawiona wyżej argumentacja skarżącego nie świadczy o widocznej *prima facie* wadliwości zastosowania przez Sąd Apelacyjny art. 65 § 1 i 2 k.c., lecz stanowi polemikę z dokonaną przez ten Sąd oceną treści i celu umowy, przeprowadzoną przez pryzmat tego, czy cel ten mógł polegać na odbiorze lokalu w budynku pozostającym w budowie, w stanie „dalece niezaawansowanych” prac w pozostałej części budynku. Przyjętemu przez Sąd Apelacyjny kierunkowi interpretacji nie sposób skutecznie zarzucić oczywistej niezasadności. Stan ten bowiem w istocie wykluczał możliwość swobodnego dostępu do lokalu i prowadzenia

w bezpiecznych warunkach prac wykończeniowych, podczas gdy jednocześnie powodowie mieliby przejść na siebie koszty utrzymania mieszkania. Wbrew twierdzeniom skarżącego o braku odniesień do reguł wykładni umów wskazanych w art. 65 § 2 k.c., przedstawione przez Sąd racje świadczą o uwzględnieniu kryterium celu umowy. Wypada wskazać, że odbiór lokalu przed zawarciem umowy prowadzącej do nabycia prawa do lokalu niejednokrotnie jest stosowany w praktyce deweloperskiej, lecz zwykle wiązany z umożliwieniem przyszłym nabywcom prowadzenia czynności pozwalających na zamieszkanie w lokalu w krótkim okresie po uzyskaniu prawa. W skardze kasacyjnej nie przedstawiono natomiast przekonującej argumentacji, że w analizowanym w sprawie przypadku celem umowy mogło być odebranie lokalu i przejęcie opłat za lokal, mimo że stan budynku wykluczał podejmowanie w nim choćby prac wykończeniowych.

Z przepisów składających się na art. 65 k.c. wynika, że oświadczenie woli należy tak tłumaczyć, jak tego wymagają ze względu na okoliczności, w których złożone zostało, zasady współżycia społecznego oraz ustalone zwyczaje, a w umowie należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu. Wobec tak szeroko ujętych czynników, które podlegają rozważeniu Sądu na etapie interpretacji oświadczeń woli oraz wykładni umów (w tym: zgodnego zamiaru stron i celu umowy, przeważających nad wnioskami wynikającymi z jej dosłownego brzmienia), dokonanej interpretacji – ocenionej przez pryzmat motywów wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania – nie można uznać za oczywiście nietrafną. Nie sposób bowiem zgodzić się z tezą skarżącego, że w ocenianych okolicznościach oczywiste jest takie rozumienie zawartej przez strony umowy deweloperskiej, iż miał nastąpić odbiór lokalu znajdującego się wciąż na placu budowy.

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy uznał, że skarżący nie wykazał przywołanej w skardze kasacyjnej przesłanki, która miałaby uzasadniać przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dlatego na podstawie art. 398⁹ k.p.c. orzeczono, jak w sentencji postanowienia.

